

myšlenka, že co nedokázala filmová kouzla a triky své doby, to tvůrci naháněli hereckými výkony a mnohdy skvělou atmosférou svých děl.

A samozřejmě musí dojít i na knihy. Za zakládající trojlístek bych si dovolil označit Mary Shelleyovou, jejíž *Moderní Pro-*

métheus, tedy *Frankenstein* z roku 1818 inspiruje autory dodnes; Brama Stokera, jehož *Dracula* (1897) je stálíci hororu a nejznámějším monstrem popkultury; a Edgara Alana Poe, u něž lze jen těžko mezi tituly jako je *Havran*, *Pád domu Usherů* nebo *Černá kočka* vybrat jeden.

Ale literární horor oplývá mnoha jmény, známými jako H. P. Lovecraft, Roald Dahl, již zmíněný H. G. Wells, nebo z (relativně) novějších Stephen King či Clive Barker, i méně známými, jako C. A. Smith, A. Blackwood či Koji Suzuki, přezdívaný „Stephen King Japonska“.

Svébytnou kategorií v rámci fantastiky se stala kaiju monstra. Jejich králem je bezesporu *Godzilla*. Tu máme díky japon-

skému režisérovi Ishiro Hondovi možnost sledovat již od roku 1954. Jistě, člověk dupající v gumovém kostýmu po papunde-

klových kulisách dnes asi neosloví tolik jako nejmodernější CGI v dosud posledním *Godzilla vs Kong*; 2021. Ostatně onen Kong, *King Kong*, se poprvé nechal sestřelit z mrakodrapu v roce 1933! (Já osobně mám slabost pro verzi z roku 1976 s Jeffem Bridgesem a Jessicou Lange.)

Žijeme v době, která přeje retro stylu a nostalgii. Prodávají se staré videoherní konzole, do šatníků se vrací staré módní kousky, lidé si zařizují byty retro nábytkem. Bylo by fajn, aby si lidé podobné retro neodpírali, ani když jde o staré příběhy. I když nás od jejich zrodu dělí mnohdy i hodně přes sto let, a nejde právě o „echt“ klasiku ve stylu *Tří mušketýrů*.

Zejména u stále živých sérií s řadou fanoušků mě občas překvapuje, když od těch mladších slyším, že: Ano, miluju *Star Trek*, ale TOS jsem nikdy neviděl. Jasně, mám rád *Vetřelce*, ale jako první jsem viděl *Prometheus*, ty starší ne. *Battlestar Galactica* je nejlepší sci-fi seriál všech dob – cože, ona je verze ze 70 let?

Nejen tyto vykopávky mohu s čistým svědomím doporučit fanouškům fantastiky. Možná nemají ten nejlýskavější kabát,

možná se vám nebude tajit dech nad přesvědčivými triky nebo 3D projekcí. Ale starý neznamena vždycky špatný. Ať už nostalgie (vzpomínky na dětství nebo mládí) sehraje svou roli, nebo ne, pokud se rozhodnete mávnout rukou a říct: „To je vykopávka, to mě nezajímá.“, ochudíte se o mnoho dobrých příběhů. Což platí samozřejmě i pro literaturu, byť její stárnutí není tolik na očích.

Co se knih týče, je to ještě mnohem jednoznačnější. S ohledem na to, že by mohla vzniknout celá kniha jen o takových knihách, není v moci jediného článku zmínit všechny vykopávky, které by měly zůstat na výsluní fanoušků. Navíc, co si budeme povídat, jsou autoři minulosti skvělí v práci s jazykem a jejich styl bezesporu kultivuje i jazyk čtenářů. Nepřehlížejme příběhy staršího data, protože přece dobrý příběh nemá expirační dobu.

Václav Krupička

sestavil Vlado Ríša

Sbírka SF povídek - ČERVEN 2024

Vydal Časopis xb-1 s.r.o. Olšanská 55/5; 130 00 Praha Žižkov
redakce: Hana Mudrová a Františka Vrbenská, Martin Šust

Obálka Alexandr Rusevský

Sazba Vlado Ríša

Vytiskl MAFRAPRINT; petr.turyana@mafra.cz

První vydání

OBSAH

Isabel J. Kimová - Zeta-Epsilon	1
Kristine Kathryn Ruschová - Bezejmenní mrtví	8
Radovan Kolbaba - Pekelné živobyti	23
Martin Lochman - O lodích, posádkách a náhodných	40
Zvelebilová - Topič	44
Václav Krupička - Fantastické vykopávky	60